
Omistajapolitiikka ja omistajaohjauksen periaatteet

Sp-Rahastoyhtiö Oy

Hyväksytty Sp-Rahastoyhtiön hallituksessa:
17.6.2016

Sisällysluettelo

1. Tausta.....	2
2. Tavoitteet.....	2
3. Omistajaohjaukseen liittyviä säännöksiä.....	3
4. Omistajaohjauksen käyttö	4
5. Odotukset listayhtiöiltä	5

1. Tausta

Omistajaohjauksella tarkoitetaan ensisijaisesti osakeyhtiön osakkeenomistajien ja sen hallituksen välistä suhdetta. Omistajaohjaus voidaan määritellä omistajien vaikutusvallan ja kontrollin käyttämiseksi.

Tässä dokumentissa kuvataan Sp-Rahastoyhtiö Oy:n (myöhemmin Sp-Rahastoyhtiö) hallinnoimien sijoitusrahastojen käyttämää omistajaohjausta niiden sijoituskohteena olevissa yhtiöissä. Sijoitusrahastojen osalta aktiivisen omistajapolitiikan lähtökohtana on rahastojen osuudenomistajien etujen valvominen.

Sp-Rahastoyhtiön hallituksen vahvistaman omistajapolitiikan perustana on Finanssialan Keskusliiton jäsenyhtiöilleen antama suositus rahastoyhtiöiden omistajapolitiikaksi. Periaatteen pohjalta Sp-Rahastoyhtiö ylläpitää ja päivittää säännöllisesti omistajaohjausta koskevia periaatteita ja valvoo niiden toteutumista. Sp-Rahastoyhtiö ilmoittaa omistajaohjauksen periaatteensa rahastoesitteessä ja internet-sivuillaan. Merkittävimmät yksittäiset omistajavallan käyttöä koskevat toimenpiteet ja kannanotot ilmoitetaan vuosikertomuksessa ja puolivuotiskatsauksessa. Julkistamisen avulla osuudenomistajilla on mahdollisuus tietää, millaisten periaatteiden mukaisesti rahastoyhtiö toimii rahaston edustajana.

2. Tavoitteet

Sp-Rahastoyhtiön omistajaohjauksen tarkoitus on ennen kaikkea osuudenomistajien yhteisten etujen valvominen. Rahasto-osuudenomistajien yhteinen etu tarkoittaa heidän omistamiensa rahasto-osuuksien arvon mahdollisimman hyvää kehitystä suhteessa rahaston säännöissä määritettyyn sijoituspolitiikkaan ja riskitasoon. Kunkin rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet määritellään rahaston säännöissä. Rahastotoiminnan luonteesta johtuen yksittäisten osuudenomistajien intressit voivat erota toisistaan paljonkin.

Rahastotoiminta perustuu jatkuvuuteen. Sp-Rahastoyhtiö katsoo, että rahastosijoittaminen on luonteeltaan pitkäjänteistä toimintaa ja suosittaa osakerahastoja asiakkailleen pääsääntöisesti pitkäaikaisiksi sijoituksiksi. Näin ollen omistajavaltaa on käytettävä siten, että yhtiöiden arvo ja sen kautta rahasto-osuuksien arvo kehittyy hyvin pitkällä aikavälillä.

Omistajaohjaus liittyy kiinteästi sijoitustoiminnan vastuullisuuteen. Sp-Rahastoyhtiö on allekirjoittanut YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet (UN PRI) vuonna 2014 ja on sitoutunut ottamaan ympäristöön, yhteiskunnalliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyvät seikat eli ESG-asiat (environmental, social, governance) osaksi rahastojen sijoitustoimintaa. Pyrkimyksenä on lisätä avoimuutta ja läpinäkyvyyttä kohdeyrityksen toiminnassa, edistää vastuullisuuden toteutumista liiketoiminnassa sekä parantaa pääomamarkkinoiden toimivuutta. Sp-Rahastoyhtiö katsoo, että ESG-asioiden huomioiminen vähentää myös liiketoimintaan liittyviä riskejä ja siten parantaa sijoitustoiminnan tuottoja ja luo lisäarvoa osuudenomistajille. Sp-Rahastoyhtiö on Finsif ry:n eli Suomen vastuullisen sijoittamisen yhdistyksen jäsen.

3. Omistajaohjaukseen liittyviä säännöksiä

Sijoitusrahastolain (29.1.1999/48 myöhemmin tehtyine muutoksineen) 26 §:n mukaan rahastoyhtiön edellytetään harjoittavan sijoitusrahastotoimintaa huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti sijoitusrahaston ja sen rahasto-osuudenomistajien etujen mukaisesti. Rahastoyhtiön on toiminnassaan kohdeltava rahasto-osuudenomistajia yhdenvertaisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan rahastoyhtiön on sijoitusrahastotoiminnassaan ja liiketoimintansa rakenteita järjestäessään pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä varmistettava, että rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, niiden rahasto-osuudenomistajia ja rahastoyhtiön muita asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti.

Sijoitusrahastolain 29 §:n mukaan rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa. Omistajaohjauksen tavoitteet on ilmoitettava rahastoesitteessä. Sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja vuosikertomuksessa on esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty.

Varojen hajautuksesta johtuen yksittäisen rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen yhteenlaskettukin omistusosuus vastaa vähemmistöosakkaan asemaa. Sijoitusrahastolain 68 §:n mukaan rahastoyhtiön on hajautettava sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja. Sijoitusrahastolain 74 §:n mukaan rahastoyhtiö ei saa käyttää huomattavaa vaikutusvaltaa osakeyhtiössä, jonka osakkeisiin se on sijoittanut hallinnoimiensa

sijoitusrahastojen varoja. Rahastoyhtiö ei saa käyttää yhden kymmenesosan (10 %) ylittävää äänivaltaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Rahastojen avoimesta luonteesta johtuen sijoituskohteet vaihtelevat eikä rahasto voi sitoutua yksittäiseen sijoituskohteeseen. Sijoitusrahastolain 49 §:n mukaan rahastoyhtiön on rahasto-osuudenomistajan vaatimuksesta sijoitusrahaston säännöissä tarkemmin määrättyllä tavalla ja määrättyinä ajankohtina lunastettava hallinnoimansa sijoitusrahaston rahasto-osuus. Sijoitusrahastolla tulee näin olla jatkuva valmius lunastaa rahasto-osuuksia osuudenomistajien niin vaatiessa. Sijoitusrahastolain 70 §:ssä säädetäänkin, että sijoitusrahastolla on oltava toiminnan edellyttämät käteisvarat.

4. Omistajaohjauksen käyttö

Sp-Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus tapahtuu ensisijaisesti vaikuttamalla ennen yhtiökokousta ja yhtiökokouksessa jatkuvalla keskusteluyhteydellä yhtiön hallitukseen ja johtoon yksin sekä yhteistoiminnassa muiden osakkeenomistajien kanssa. Sp-Rahastoyhtiö katsoo, että vaikuttaminen yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa on aktiivista ja tehokasta omistajaohjausta. Sp-Rahastoyhtiö ei kuitenkaan kuulu mihinkään kiinteään omistajaryhmään. Sp-Rahastoyhtiö kannattaa omistajien yhdenvertaisuutta ja olisi suotavaa että osakesarjoja olisi vain yksi eikä yhtiöjärjestykseen sisältyisi äänivaltaleikkureita tai suostumuslausekkeita. Sp-Rahastoyhtiön toimihenkilöt eivät hakeudu jäseniksi sijoituskohteena olevien yhtiöiden hallituksiin.

Sp-Rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot käyttävät tarvittaessa äänioikeutta niiden sijoituskohteena olevien yhtiöiden yhtiökokouksissa. Sp-Rahastoyhtiö harkitsee yhtiökokouksiin osallistumisen ottaen huomioon esityslistan sisällön ja rahastoyhtiön vaikutusmahdollisuudet yksittäisessä kokouksessa. Tavoitteena on, että äänioikeutta käytetään lähtökohtaisesti niissä yrityksissä, joissa (1) rahastojen suhteellinen omistusosuus on suurin, (2) rahastot ovat sijoittaneet merkittäviä pääomia kohdeyritykseen, (3) yrityksen toiminnassa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai (4) kun äänestämällä voidaan perustellusti odottaa olevan myönteinen vaikutus rahastoyhtiön hallinnoimien rahastojen omistusten arvon myönteiseen kehittymiseen pitkällä aikavälillä. Merkittävät muutokset, joiden vuoksi Sp-Rahastoyhtiö katsoo perustelluksi käyttää äänioikeutta, voivat liittyä yhtiö- tai pääomarakenteeseen, vastuullisuuteen, palkitsemiseen tai hallituksen ja ylimmän johdon

kokoonpanoon. Äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksissa ja tarkemmista ohjeista kokouksissa noudatettavasta menettelystä päättää yhtiön toimitusjohtaja.

Sp-Rahastoyhtiö seuraa niiden yhtiöiden kehitystä, joiden osakkeita rahastojen salkkuihin sisältyy. Sp-Rahastoyhtiö pitää tarvittaessa suoraan yhteyttä kyseisiin yhtiöihin ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että osakemarkkinoiden hyviä tapoja noudatetaan. Yritystapaamisissa Sp-Rahastoyhtiö keskustelelee myös vastuullisuuden periaatteiden toteutumisesta ja korostaa sen merkitystä.

5. Odotukset listayhtiöiltä

Arvopaperimarkkinayhdistys ry on julkaissut Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin Helsingin Pörssissä listatuille yhtiöille¹. Sp-Rahastoyhtiö odottaa listayhtiöiden noudattavan tätä suositusta. Lisäksi yhtiöiden odotetaan huomioivan toiminnassaan ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvät näkökohdat.

Yhtiökokouksien osalta Sp-Rahastoyhtiö painottaa erityisesti seuraavien seikkojen huomioimista:

1. Yhtiökokouskutsun sisältö

Sp-Rahastoyhtiö harkitsee osallistumistaan yhtiökokouskutsun perusteella, joten kokouskutsun sisältöön tulee kiinnittää riittävästi huomiota. Osakkeenomistajien tulee saada riittävän ajoissa ennen yhtiökokousta tiedot kaikista niistä asioista, joista yhtiökokouksessa tullaan päättämään. Päätösehdotukset, jotka poikkeavat tavanomaisesta, tulisi perustella yksityiskohtaisesti jo kokouskutsussa.

2. Yhtiön pääomarakenne

Päätökset liikkeeseenlaskuista ja omien osakkeiden hankinnoista sekä osakepääoman muutoksista tulee tehdä yhtiökokouksessa. Yhtiöiden tulisi välttää sellaisten päätösten

¹ <http://cgfinland.fi/files/2012/01/suomen-listayhtioiden-hallinnointikoodi-cg2010.pdf>

tekemistä, jossa yhtiön hallitukselle tai johdolle annetaan tarpeettoman laaja valtuutus päättää osakepääoman muutoksista.

3. Hallitus ja ylin johto

Ennen yhtiökokousta yhtiön johdon tiedossa olevat todennäköiset ehdotukset hallituksen jäseniksi on hyvän tavan mukaista tiedottaa osakkeenomistajille jo ennen kokousta, jotta osakkeenomistajilla olisi tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa hallituksen kokoonpanoon.

Yhtiön hallituksen tehtävänä on edustaa yhtiön omistajia. Hallituksen tavoitteena on kohottaa yrityksen arvoa pitkällä aikavälillä. Hallitukseen valittavilla henkilöillä tulee olla tehtävän edellyttävä riittävä ammattitaito ja kokemus. Hallituksen kokoonpanon tulee olla tasapainoinen ja hyvässä hallituskokoonpanossa jäsenten vahvuudet täydentävät toisiaan. Hallituksen jäseneksi ehdotettavalla henkilöillä tulee olla riittävästi aikaa tehtävänsä hoitamiseen, joten hallitukseen ei tulisi valita henkilöitä, jotka jo entuudestaan toimivat hyvin monien yhtiöiden hallituksissa. Hallitukseen ei tulisi valita henkilöitä, jotka voivat asemansa puolesta tai muutoin joutua eturistiriitatilanteeseen yhtiön toiminnan kanssa.

Julkisesti noteeratun yhtiön ylimmän johdon nimittämis- ja irtisanomisperiaatteiden tulisi olla julkisia ja niitä tulisi noudattaa myös käytännön tasolla. Ylimmän johdon nimittämistä sekä kompensaation määrittelyä varten on suurimmilla julkisesti noteeratuilla yhtiöillä syytä olla erilliset nimittämis- ja palkitsemiskomiteat. Hallituspaikkojen tasainen jakautuminen sukupuolten kesken on tärkeä periaate ja Sp-Rahastoyhtiö pyrkii aktiivisesti edistämään asiaa niissä nimitysvaliokunnissa, joissa rahastojen edustajat ovat mukana. Ehdotukset uusiksi hallituksen jäseniksi perustellaan ja nimitystoimikunnan tulisi muodostua osakkeenomistajista.

4. Palkitsemis- ja kannustinjärjestelmät

Keskeistä on palkitsemis- ja kannustinjärjestelmien läpinäkyvyys, kohtuullisuus, pitkäjänteisyys ja omistajien intressien yhdenmukaisuus palkitsemisjärjestelmien kriteerien kanssa. Optiojärjestelmien ja muiden yhtiökokouksessa päätettävien palkitsemis- ja kannustinjärjestelmien ehdot tulee esittää jo yhtiökokouskutsussa. Osakeperusteisista palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä päätettäessä on selvitettävä järjestelyjen kokonaisvaikutus osakkeenomistajan asemaan. Sp-Rahastoyhtiö suhtautuu myönteisesti

yrittäjäjohtoa ja henkilöstöä yhä tuloksellisempaan työskentelyyn kannustaviin palkitsemisjärjestelmiin. Myös johdon osakeomistus kohdeyrityksessä on suotavaa.

5. Tilintarkastus

Yhtiön on noudatettava Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta ja selostettava sisäpiirihallinnon keskeiset menettelytavat. Ehdotus tilintarkastajiksi on ilmoitettava yhtiökokouksessa. Jos tilintarkastajaehdokka ei ole hallituksen tiedossa yhtiökokouksessa toimitettaessa, ehdokkuus on julkistettava erikseen.